

Sygn. akt II AKz 670/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Iwona Hyla

Protokolant: Kamil Klupś

po rozpoznaniu w sprawie **W. J. (J.)**

podejrzanego o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

zażalenia obrońcy podejrzanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 9 lipca 2019 roku, sygn. akt XVI Kp 401/19

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 9 lipca 2019 roku, sygn. akt XVI Kp 401/19, na podstawie art. 249 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 oraz § 2 k.p.k. i art. 263 § 2 k.p.k. przedłużono stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego W. J. zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Mysłowicach z dnia 17 kwietnia 2019 roku, sygn. akt II Kp 243/19, na dalszy okres do dnia 12 października 2019 roku, godz. 15:00.

Powyższe postanowienie zaskarżył obrońca podejrzanego i zarzucił mu obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na jego treść, a to: art. 251 § 3 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k., art. 263 § 2 k.p.k., art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o uchylenie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania i zastosowanie wobec podejrzanego w jego miejsce wolnościowego środka zapobiegawczego w postaci dozoru Policji w wymiarze 5 dni w tygodniu oraz zakazu opuszczania kraju.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy podejrzanego na uwzględnienie nie zasługuje.

Sąd Okręgowy dokonał bowiem prawidłowych ustaleń uznając, że wobec podejrzanego W. J. spełnione zostały zarówno ogólna, jak i szczególne przesłanki stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania i nie dopuścił się w tym względzie obrazy przepisów postępowania.

Przesłanka ogólna stosowania środków zapobiegawczych przewidziana w art. 249 § 1 k.p.k. aktualizuje się w realiach niniejszej sprawy w zgromadzonym materiale dowodowym, wskazanym w treści zaskarżonego postanowienia oraz

w potrzebie prawidłowego zabezpieczenia toku postępowania. Istnienie dużego prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa w żaden sposób nie jest równoznaczne z przypisaniem podejrzanemu sprawstwa i winy w zakresie stawianego zarzutu. Sąd przy stosowaniu czy przedłużaniu środków zapobiegawczych nie dokonuje kompleksowej analizy oraz oceny materiału dowodowego, bowiem ta należy do sądu I instancji na etapie wyrokowania po przeprowadzeniu przewodu sądowego, o ile zostanie skierowany akt oskarżenia. W ramach niniejszego incydentalnego postępowania dokonuje się jedynie sprawdzenia czy materiał dowodowy zawarty w aktach sprawy stwarza stan prawdopodobieństwa o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k.

Należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, iż w stosunku do podejrzanego nadal pozostaje aktualna przesłanka szczególna o charakterze prewencyjnym wskazana w art. 258 § 2 k.p.k. w postaci grożącej mu surowej kary. Zauważyć trzeba, iż W. J. zarzuca się popełnienie zbrodni z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a więc czynu, który jest zagrożony karą pozbawienia wolności spełniającą kryterium z art. 258 § 2 k.p.k. Biorąc pod uwagę okoliczności i sposób popełnienia czynu zarzucanego podejrzanemu, jego wysoką społeczną szkodliwość oraz uprzednią karalność, groźba wymierzenia W. J. surowej kary, w przypadku udowodnienia jego sprawstwa i winy, niewątpliwie nabiera realnych kształtów. Fakt podejrzenia popełnienia przestępstw, a mówiąc ściślej, wynikająca z niego surowość grożącej kary, stanowi samodzielną podstawę stosowania tymczasowego aresztowania. Groźba surowej kary rodzi domniemanie, że osoby podejrzewane o popełnienie przestępstwa lub oskarżone o to, mogą podejmować próby bezprawnych działań destabilizujących prawidłowy tok postępowania. Z uwagi na fakt, że wskazana w art. 258 § 2 k.p.k. okoliczność ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, czy oskarżony (a więc także podejrzany) podejmował już w przeszłości konkretne działania w tym kierunku (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2014 r., sygn. akt II KK 83/14, LEX nr 1646952). W odniesieniu do argumentacji obrony uznać, należy, iż w niniejszej sprawie spełnione zostały okoliczności wskazane w art. 263 § 2 k.p.k., o czym mowa w dalszej części uzasadnienia, wobec tego tym bardziej aktualna pozostaje przesłanka szczególna ujęta w art. 258 § 2 k.p.k.

Dodatkowo wobec podejrzanego zachodzi także szczególna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania mająca charakter procesowy uregulowana w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k.. Jak słusznie wskazał sąd meriti istnieje uzasadniona obawa mactwa procesowego ze strony W. J.. Wymieniony bowiem przebywając na wolności mógłby wpływać na depozycje osobowych źródeł dowodowych. Podkreślić należy, że przedstawiona przez wymienionego wersja wydarzeń odbiega od tej referowanej przez innych jego uczestników, osób mu w większości osobiście znanych, a to rodzi uzasadnioną obawę, iż może on podjąć próbę bezprawnego wpływu w taki sposób, by zmienili oni swoje wyjaśnienia lub zeznania w kierunku dla niego korzystnym. Ponadto podejrzany mógłby wpływać na treść zeznań osób, które jeszcze nie zostały przesłuchane. Jest to tym bardziej istotne, biorąc pod uwagę obecny etap postępowania oraz fakt, że podejrzani występujący w sprawie w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego przedstawili różne wersje wydarzeń, wobec czego pojawiają się rozbieżności co do przebiegu zdarzenia, jak i poszczególnych czynności wykonywanych przez sprawców w jego toku. Stąd też istnieje realna obawa, iż po opuszczeniu jednostki penitencjarnej W. J. podjąłby działania zmierzające do destabilizacji prowadzonego postępowania, tym bardziej, że zachowania tego typu wcześniej przejawiał, bowiem tuż po zdarzeniu próbował ukryć dowody popełnienia przestępstwa.

Na marginesie wspomnieć trzeba, iż obrońca w zażaleniu zarzuca także naruszenie art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., jednakże przepis ten nie był podstawą dalszego stosowania tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie wobec podejrzanego, w związku z czym nie jest zasadne odnoszenie się przez sąd odwoławczy do tej przesłanki

Wbrew zarzutowi obrony nie sposób zarzucić organowi prowadzącemu postępowanie beczynności czy opieszałości, bowiem w śledztwie wykonywane były sukcesywnie kolejne czynności procesowe. Prokurator między innymi przesłuchał uzupełniająco pokrzywdzonego, powołał biegłego celem wydania opinii biologicznej, pozyskał opinie psychiatryczno-psychologiczne (w tym między innymi dotyczącą podejrzanego), jak również uzyskał w toku uzupełniającego przesłuchania W. J. bliższe dane dotyczące prawdopodobnych świadków zdarzenia o imieniu M. i T.. Wykonał zatem część spośród wcześniej planowanych czynności, stąd też argumentację skarżącego należy uznać za chybioną. Ponadto analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwala przyjąć, że w

chwili obecnej za potrzebą dalszego przedłużenia wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania przemawiają szczególne okoliczności, o których mowa w art. 263 § 2 k.p.k. Konieczność przeprowadzenia kolejnych czynności zaplanowanych przez prokuratora, a wskazanych w treści wniosku o przedłużenie tymczasowego aresztowania, należy zaliczyć do kategorii owych „szczególnych okoliczności”, które uniemożliwiają zakończenie postępowania w sprawie w podstawowym terminie określonym w art. 263 § 1 k.p.k. i uzasadniają jego przedłużenie. Tym samym podkreślić należy, iż owe szczególne okoliczności mają także związek z ustaleniem zakresu odpowiedzialności samego podejrzanego W. J..

W konsekwencji trzeba uznać, że sąd meriti nie dopuścił się naruszenia zasady minimalizacji środków zapobiegawczych albowiem obecny etap śledztwa prawidłowo może zabezpieczyć jedynie dalsze stosowanie tymczasowego aresztowania. Zasada ta nie nakazuje bynajmniej bezwzględnego stosowania łagodniejszych środków zapobiegawczych, lecz statuuje wymóg, aby nie stosować izolacyjnego środka zapobiegawczego, gdy wystarczą inne środki o charakterze wolnościowym. Przy ustalaniu zgodnie z tą regułą rodzaju stosowanego środka zapobiegawczego, należy kierować się celami dla jakich te środki się stosuje. Wskazać trzeba iż sąd I instancji logicznie i jasno wypowiedział się w powyższej kwestii powołując okoliczności potwierdzające istnienie podstaw do dalszego stosowania wobec podejrzanego izolacyjnego środka zapobiegawczego. Stąd też uwzględniając poczynione ustalenia, w świetle przyjętych obaw i ich nasilenia, uwzględniając też zagrożenie dla prawidłowego przebiegu postępowania przygotowawczego i jednocześnie zasadę wyjątkowości stosowania środków zapobiegawczych o charakterze izolacyjnym, uznać trzeba, iż na obecnym etapie tylko najsurowszy środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania w sposób prawidłowy zabezpieczy przebieg postępowania. Nie można tym samym przyjąć, że środki o charakterze wolnościowym, wskazane przez skarżącego, a zastosowane chociażby kumulatywnie, spełnią swoją funkcję gwarancyjną i zabezpieczającą wobec ich oczywiście mniejszej efektywności. Sąd Okręgowy nie dopuścił się w tym zakresie obrazy przepisów postępowania co sugeruje skarżący.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się także okoliczności skutkujących koniecznością odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania względem podejrzanego na gruncie art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. obrońca powołał się w zażaleniu na okoliczności dotyczące sytuacji wielodzietnej rodziny skazanego, w tym sytuacji finansowej, która w związku z tymczasowym aresztowaniem podejrzanego, pogorszyła się. Żona podejrzanego nie jest bowiem w stanie zapewnić stabilizacji finansowej, a sam podejrzanym miał podjąć pracę w kraju. Okoliczności te są niewątpliwie trudne, jednak nie stanowią podstawy do odstąpienia od tymczasowego aresztowania, albowiem sygnalizowane niedogodności stanowią naturalne następstwa przebywania w izolacji penitencjarnej, w tym także w ramach stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego. Ponadto należy zauważyć, że w chwili zatrzymania podejrzanym podał, iż pracował w Niemczech, jednak powrócił do kraju bowiem pozostawał tam bez pracy, w Polsce przebywał od 4 tygodni i na tamten moment był bezrobotny, natomiast żona pracowała zarobkowo. Podniesione przez obrońcę niczym nieudokumentowane okoliczności nie pozwalają na przyjęcie spełnienia przesłanek wskazanych w powołanym wyżej przepisie. Nie jest rzeczą sądu procedującego w kwestii incydentalnej, a dotyczącej stosowania środków zapobiegawczych, stałe kontrolowanie sytuacji rodzinnej podejrzanego. To na stronie lub jego obrońcy ciąży obowiązek przedstawienia i udowodnienia okoliczności w tej materii (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 lutego 2012, II AKz 123/12, LEX nr 1171024). Wskazać jednak należy, iż w przypadku pogorszenia sytuacji majątkowej rodziny podejrzanego oraz konieczności udzielenia wsparcia finansowego istnieje możliwość zwrócenia się o stosowną pomoc do instytucji publicznych albo do osób trzecich, w tym do również do członków rodziny. Sygnalizowana przez obrońcę sprawa jaka ma toczyć się przed Sądem Rejonowym w Tychach o pozbawienie władzy rodzicielskiej podejrzanego i jego żony również nie może mieć wpływu na zmianę bądź uchylenie dotychczas stosowanego wobec podejrzanego środka zapobiegawczego.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia wraz z pouczeniem o prawomocności doręczyć podejrzanemu i jego obrońcy;

- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 30 lipca 2019 roku.